

2den Valgkreds vilde kunne opdrive nogen Eier, der virkelig vilde være villig til at klage mod Loven, naar den faaer den Skikkelse, som her er foreslaaet, som vil klage over, at han faaer sin Ret afgjort ved Domstolene. Ja, hvis Nogen troede, at han ved den ærede Rigsdagsmands Indskyldelse kunde faae fuldkommen fri Raadighed over sin Eiendom, kunde faae Ophevelsen af den Indskrænkning, hvis Paalæg er bleven betalt, gratis, saa vilde det naturligvis være vedkommende Eier kjerere, men en saadan Afgjørelse troer jeg ikke vilde kunne finde Sted ved nogen Domstol; den maatte stee ved Rigsdagens Raadighed over Statens Midler, og saa kunde man maaskee komme til andessheds i dyre Domme at maatte betale Paalæg af en saadan Servitut, som man her lod falde bort for Intet.

Müller: Den ærede Minister yttrede under Sagens første Behandling, at det i Grunden er det Samme, om Erstatningen for den Servitut, som paahviler de her omhandlede Eiendomme, var givet for 200 Aar siden eller for en langt kortere Tid siden, og det skal jeg fuldkommen tiltræde; det forrykker slet ikke Retsforholdet, om Erstatningen er givet for 200, for 2 Sneese eller for 2 Aar siden. Naar derimod den ærede Minister har yttret saavel i det andet Thing som ved Sagens 1ste Behandling her og ogsaa nu i Aften, at der i sin Tid var givet fuld Erstatning for den tabte Byggefrihed paa de Grunde, hvorom der her er Tale, saa har jeg ved denne Sags 1ste Behandling tilladt mig at paapege, hvad det var for en Erstatning, der var givet; den bestod ikke i, at Vedkommende erhvoldt en Pengeværdisom Godtgjørelse for den tabte Byggefrihed, men den bestod i, at de bleve bortvist fra de Steder, hvor de hidtil havde haft Tilladelse at bygge, til udenfor Søerne — det var den Erstatning, man gav. Jeg kan godt indsee, at det 1660 efter en ødelæggende Krig og i den Tilstand, hvori Landet da befandt sig, maaskee ikke var muligt at give Pengeerstatning, men saa mener jeg heller ikke, man kan sige, at Erstatningen har været fuldstændig; thi det er jo dog aabenbart, at naar en Mand, der boer og bygger umiddelbart udenfor Boldene, bortvises

fra sin Eiendom med Henvisning til, at han, hvis han finder det fordeeltigt, kan behage at bygge udenfor Søerne, saa er det Noget, som man ikke kan kalde fuld Erstatning. Jeg sætter, at en saadan Eiendom var nedbrudt gennem den samme Slagt, og at det kunde paavises, at Besidderne havde havt et bestemt Tab ved at modtage denne Erstatning, fremfor naar de havde beholdt deres Eiendom indenfor Søerne; saa vilde det dog være løierligt at sige, at der er givet fuld Erstatning — af hvad Natur eller Art den har været, er der ikke Spørgsmaal om, — men allerminst troer jeg, man vil være berettiget til at kalde den fuldstændig. Det forekommer mig virkelig ogsaa, at det har nogen Lighed med en Trusel, naar det bestandig hedder: Ja, dersom Fæstningsværkerne ikke blive nedlagte, og de kunne kun neblægges paa den Maade, som Loven her fordrer, nemlig ved denne Expropriation, saa vil Servituten vedblive at hvile paa disse Grundeiere; det er, hvad jeg troer, jeg allerede nævnte forrige Gang, et Middel, man synes at have anvendt for at fremkalde større Smødekommener. Men man har dog ikke ladet det blive derved, thi jeg finder, at der paa et andet Sted er anvendt et andet om end mildere Middel, idet der har været Tale om det Maadehold, Krigsministeriet sandsynligvis vil anvende ved Expropriationen af disse Grunde. Det er Paavirkninger af forskellig Slags, men jeg maa i Et og Alt henholde mig til den Anskuelse, som jeg allerede forrige Gang har fremsført, og som med stor Styrke gjentagne Gange er udtalt af den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning), at det var heldigst, om denne Lov her fandt sin Banes Ende. Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 4de Valgkreds (Schjern) citerede en Passus af Grundloven og sagde, at Almeenvellet var en Ting, men at den Nødvendighed, som Rigsdagsmanden for Holbæk Amts 2den Valgkreds havde nævnt, idetmindste ikke havde den samme Betydning; men hvor er da det Almeenvel, som fordrer en Expropriation af disse Grunde? Jeg troer, at Grundeierne have fuldkommen Ret, naar de i deres Andragende sige — det er kun saa Ord, som jeg skal tillade mig at oplæse. — Naar Al-